

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
Zaur Məmmədov dos. Zaur Məmmədov
" " 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 6001013- Məktəbəqədər təhsil A+B

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Psixologiya

Fənn proqramı: ADPU-nun Elmi Metodiki Şurasının 17 iyul 2024-cü il tarixli iclasının 6 nömrəli protokolu ilə təsdiq olunmuşdur.

Kodu: İPF-B02

Tədris ili: II (2025-2026) Semestr: IV

Tədris yükü: Ümumi- 150 saat, Auditoriya saati -60(30saat mühazirə, 30 saat seminar)

Təhsiləmə forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, dərəcəsi və elmi adı: b/m Cəfərova Nahidə İbrahim qızı
m.Əzizova Jalə Aslan qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə. Məmmədov k.19, LDU-nu 2saylı tədris binası

E-mail ünvanı: nahide.ceferova@gmail.com

Məsləhət günləri və saati: 3 cü gün saat 12.20-13.20

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

1. Bayramov Ə.S., Əlizadə Ə.Ə. Psixologiya. II nəşr., Bakı, 2002
2. Psixologiya. Prof.S.İ.Seyidov və prof. M.Ə.Həmzəyevin elmi redaktorluğu ilə. Bakı, 2007
3. Əliyev R.İ. Psixologiya. Bakı, 2003
4. Əliyev R.İ. Psixologiya tarixi. Bakı, 2006
5. Baxşəliyev Ə.T. Azərbaycanca psixoloji fikrin təşəkkülü, inkişafı və müasir vəziyyəti. Bakı, 2007
6. Əlizadə Ə.Ə. İdrak prosesləri və hisslər. Psixopedaqoji məsələlər. Bakı, 2006

Əlavə:

7. Əliyev R.İ. Tərbiyə psixologiyası. Bakı, 2006
 8. Əlizadə Ə.Ə. İstedadlı uşaqlar. Psixopedaqoji məsələlər. Essələr, etüdlər. Bakı, 2005
 9. Həmzəyev M.Ə, Əmiraslanova S. F. Ünsiyyətin psixologiyası. Bakı, 2007
 10. Zeynalabdinova Ə.X. Məktəbdə psixoloji xidmətin praktik məsələləri. Bakı, 2003
- IV. Prerekvizitlər:** Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Psixologiya tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası nəzdində pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun

- 81-90 bal-çox yaxşı (B)
 71-80 bal- yaxşı (C)
 61-70 bal- kafi (D)
 51-60 bal – qənaətbəxş (E)
 51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: 60saat (30 saat müəhazirə, 30 saat seminar)

N	Mühazirə mövzularının məzmunu	Saatlar		Tarix
		Müha zirə	Semi nar	
1	Mövzu. Psixologiyanın predmeti və praktik əhəmiyyəti Plan: 2. Psixologiya psixika haqqında elm kimi 3. Psixologiya elminin sahələri və onların təsnif prinsipləri 4. Psixologiya elminin başqa elmlərlə əlaqəsi 5. Psixologiyanın tədqiqat metodları Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	
2	Mövzu. Psixologiyanın təşəkkül tarixi Plan: 1. Qədim dövrlərdə psixoloji fikrin inkişafı 2. XVII-XVIII əsrlərdə psixologiyanın inkişafı 3. Azərbaycanda psixoloji fikrin inkişafı Mənbə: (2; 3; 4; 5)	2	2	
3	Mövzu. Psixika və şüür Plan: 1. Psixikanın filogenezdə inkişafı 2. Şüür psixikanın yüksək forması kimi 3. Şüurun funksiyaları Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	
4	Mövzu. Fəaliyyət və onun psixoloji səciyyəsi Plan: 1. Fəaliyyət haqqında anlayış 2. Fəaliyyətin strukturu 3. Fəaliyyətin əsas növləri Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	
5	Mövzu. Ünsiyyət və onun psixoloji səciyyəsi Plan: 1. Ünsiyyət haqqında anlayış 2. Nitq verbal ünsiyyət kimi 3. Qeyri-verbal ünsiyyət 4. Ünsiyyətin əsas tərəfləri 5. Ünsiyyət çətinlikləri və onların aradan qaldırılması yolları Mənbə: (1; 2; 3; 12)	2	2	
6	Mövzu. Şəxsiyyət və onun psixoloji səciyyəsi Plan: 1. Fərd, fərdiyyət və şəxsiyyət anlayışları 2. Şəxsiyyətin psixoloji strukturu 3. Şəxsiyyətin mənlik şüuru 4. Özünüqiymətləndirmə və iddia səviyyəsi Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	

7	Mövzu. Şəxsiyyətin fəallığı və istiqaməti Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Şəxsiyyətin fəallığı və onu təmin edən amillər 2. Şəxsiyyətin istiqamətinin xarakteristikası, tələbat və onun növləri 3. Davranış motivləri haqqında anlayış 4. Maraqlar, əqidə və cəhdlər Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	
8	Mövzu. Şəxsiyyətlərarası münasibətlər Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Qrup haqqında anlayış 2. Qrupun təsnifatı 3. Kollektiv qrupun yüksək forması kimi 4. Liderlik və rəhbərlik Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	
9	Mövzu. Psixi proseslər və onların formaları: duyğular və qavrayış Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Duyğular və onun növləri 2. Duyğuların fizioloji mexanizmi 3. Qavrayış və onun xüsusiyyətləri 4. Qavrayışın növləri Mənbə: (1; 2; 3; 6)	2	2	
10	Mövzu. Diqqət Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Diqqətin psixoloji səciyyəsi və mahiyyəti 2. Diqqətin növləri və fizioloji mexanizmi 3. Diqqətin xüsusiyyətləri Mənbə: (1; 2; 3; 6)	2	2	
11	Mövzu. Hafizə Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hafizənin psixoloji mahiyyəti 2. Hafizə prosesləri 3. Hafizənin növləri Mənbə: (1; 2; 3; 6)	2	2	
12	Mövzu. Təfəkkür və təxəyyül Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Təfəkkürün mahiyyəti 2. Təfəkkürün əsas formaları 3. Təfəkkürün nitqlə qarşılıqlı əlaqəsi 4. Təxəyyül haqqında anlayış 5. Təxəyyülün növləri Mənbə: (1; 2; 3; 6)	2	2	
13	Mövzu. Emosiya, hisslər və iradə Plan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hiss və emosiyalar haqqında anlayış 2. Hisslərin keçirilmə formaları 3. Ali hisslər 4. İradə, iradi işin əsas mərhələləri 5. Şəxsiyyətin iradi keyfiyyətləri Mənbə: (1; 2; 3;)	2	2	
14	Mövzu. Şəxsiyyətin fərdi-psixoloji xüsusiyyətləri: temperament	2	2	

	Plan: 1. Temperament haqqında anlayış 2. Temperament haqqında təlimlər 3. Temperamentin xassələri və tipləri 4. Temperament və fərdi fəaliyyət üslubları Mənbə: (1; 2; 3;)			
15	Mövzu. Xarakter və qabiliyyətlər Plan: 1. Xarakter və şəxsiyyətin motivasiya sahəsi 2. Xarakterin əlamətləri 3. Xarakterin aksentuasiyası 4. Qabiliyyət haqqında anlayış 5. Qabiliyyətlərin formalaşması Mənbə: (1; 2; 3)	2	2	
	Cəmi:	30 s.	30 s	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Psixologiyayı öyrənməklə tələbə əsas psixoloji problemlər, psixoloji hadisələr haqqında zəruri məlumatlara yiyələnəlməlidir. Müasir psixologiya haqqında elmi biliklərə yiyələnəlməklə, insan psixikasının imkanları haqqında müvafiq biliklər, ünsiyyət mədəniyyətinin formalaşdırılması, özünüqiymətləndirmənin düzgün formalaşdırılması, şüur, onun mahiyyəti və funksiyaları, şəxsiyyəti xarakterizə edən xüsusiyyətlər, idrak proseslərinin inkişaf dinamikası, emosional halların orqanizmə təsiri, temperament tiplərinin xüsusiyyətləri, xüsusi qabiliyyəti və istedadı xarakterizə edən xüsusiyyətlər müqayisəli şəkildə analiz edilməlidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN1. Psixologiyanın mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri və metodları haqqında müqayisəli təhlil aparır;

FTN 2. Fəaliyyət və ünsiyyət psixologiyasının mühüm aspektlərini izah edir;

FTN 3. Şəxsiyyət və şəxsiyyətlərə münasibətləri təhlil edir;

FTN 4. Şəxsiyyətin idrak proseslərini (duyğu, qavrayış, diqqət, hafizə, təfəkkür, təxəyyül və nitq) elmi əsaslarla izah edir;

FTN 5. Şəxsiyyətin emosional-iradi xüsusiyyətlərini (hisslər, iradə) psixoloji problemin tədqiqində istifadə edir;

FTN 6. Şəxsiyyətin fərdi-psixoloji xüsusiyyətlərini (temperament, xarakter, qabiliyyət) müqayisə və elmi əsaslarla izah edir.

- Özünümüşahidə, özünüdərkətmə və özünüifadə bacarıqlarına yiyələnəmə təmin edilir.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi:

XIV. Fənn üzrə kollokvium sualları:

I kollokvium sualları:

1. Psixologiya psixika haqqında elm kimi
2. Psixologiya elminin sahələri və onların təsnif prinsipləri

3. Psixologiyanın tədqiqat metodları
4. Qədim dövrlərdə psixoloji fikrin inkişafı
5. Azərbaycanda psixoloji fikrin inkişafı
6. Psixikanın filogenezdə inkişafı
7. Şüur psixikanın yüksək forması kimi
8. Fəaliyyət haqqında anlayış
9. Fəaliyyətin əsas növləri
10. Ünsiyyət haqqında anlayış
11. Nitq verbal ünsiyyət kimi
12. Qeyri-verbal ünsiyyət
13. Ünsiyyətin əsas tərəfləri
14. Fərd, fərdiyyət və şəxsiyyət anlayışları
15. Şəxsiyyətin psixoloji strukturu

II kollokvium sualları

1. Şəxsiyyətin istiqamətinin xarakteristikası, tələbat və onun növləri
2. Qrup haqqında anlayış
3. Qrupun təsnifatı
4. Duyğular və onun növləri
5. Qavrayış və onun xüsusiyyətləri
6. Qavrayışın növləri
7. Diqqətin psixoloji seçiyyəsi və mahiyyəti
8. Diqqətin növləri və fizioloji mexanizmi
9. Diqqətin xüsusiyyətləri
10. Hafizənin psixoloji mahiyyəti
11. Hafizə prosesləri
12. Hafizənin növləri
13. Təfəkkürün mahiyyəti
14. Təfəkkürün əsas formaları
15. Təxəyyül haqqında anlayış

XV. İmtahan sualları

1. Psixologiya psixika haqqında elm kimi
2. Psixologiya elminin sahələri və onların təsnif prinsipləri
3. Psixologiyanın tədqiqat metodları
4. Qədim dövrlərdə psixoloji fikrin inkişafı
5. Azərbaycanda psixoloji fikrin inkişafı
6. Psixikanın filogenəzdə inkişafı
7. Şüur psixikanın yüksək forması kimi
8. Fəaliyyət haqqında anlayış
9. Fəaliyyətin əsas növləri
10. Ünsiyyət haqqında anlayış
11. Nitq verbal ünsiyyət kimi
12. Qeyri-verbal ünsiyyət
13. Ünsiyyətin əsas tərəfləri
14. Fərd, fərdiyyət və şəxsiyyət anlayışları
15. Şəxsiyyətin psixoloji strukturu
16. Şəxsiyyətin mənlik şüuru
17. Özünüqiymətləndirmə və iddia səviyyəsi
18. Şəxsiyyətin istiqamətinin xarakteristikası, tələbat və onun növləri
19. Maraqlar, əqidə və cəhdlər
20. Qrup haqqında anlayış
21. Qrupun təsnifatı

22. Duyğular və onun növləri
23. Qavrayış və onun xüsusiyyətləri
24. Qavrayışın növləri
25. Diqqətin psixoloji səciyyəsi və mahiyyəti
26. Diqqətin növləri və fizioloji mexanizmi
27. Diqqətin xüsusiyyətləri
28. Hafizənin psixoloji mahiyyəti
29. Hafizə prosesləri
30. Hafizənin növləri
31. Təfəkkürün mahiyyəti
32. Təfəkkürün əsas formaları
33. Təxəyyül haqqında anlayış
34. Təxəyyülün növləri
35. Hiss və emosiyalar haqqında anlayış
36. Hisslərin keçirilmə formaları
37. Ali hissələr
38. İradə və iradi işin əsas mərhələləri
39. Şəxsiyyətin iradi keyfiyyətləri
40. Temperament haqqında anlayış
41. Temperament haqqında təlimlər
42. Temperamentin xassələri və tipləri
43. Xarakter və şəxsiyyətin motivasiya sahəsi
44. Xarakterin əlamətləri
45. Qabiliyyət haqqında anlayış

Fənn müəllimləri: b/m N.İ. Cəfərova

 m.J.A. Əzizova

Kafedra müdiri: dos. A.X. Əliyev